

ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਫੋਰਮ

ਇਸ ਕਾਲਮ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖਕ, ਅਧਿਆਪਕ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਗਲਤ ਵਰਤਾਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਊਟ ਲੁੱਕ ਦਾ ਕਾਰਟੂਨਿਸਟ ਇਰਫਾਨ ਬੜੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਦੇ ਐਡੀਟਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਰੋਸ ਕਰਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਰਾਏ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਦਰਸ਼ਕ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਹ ਲੇਖਕ ਜਿਹੜੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਦੇ ਨਿਆਂਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਐਸਾ ਫੋਰਮ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਲਈ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਵੀ ਹੋਣ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੋਰਮ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਹ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਜੋ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਣਖ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਣ-ਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਇਹਨੂੰ ਜੀਣ-ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਰਮ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਫੋਰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸਮਾਜਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚਣੀ ਬੜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਰਮ ਬਗ਼ੈਰ ਇਸ ਸੰਵਾਦ ਵਿਚ ਪਏ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਜਾਂ ਉੱਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਕੀ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਨੁੱਕਤੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਹਾਈ ਹਨ।

ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਇਹ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਇਕ ਫ਼ਿਰਕਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਗੱਲ ਬਗ਼ੈਰ ਧਾਰਮਕ ਅਕੀਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤੇ, ਕੀਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਹੜ, ਜੱਟ ਗੈਰ-ਜੱਟ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੱਲਾਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੋਰਮ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਦਲ, ਜਾਖਲ, ਬਰਾੜ, ਸੰਘ ਦੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਬਿਲ ਕਿਉਂ ਮੁਆਫ਼ ਹੋਣ? ਉਹ ਟੈਕਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ? ਸਰਕਾਰ ਨੰਗੇ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਨੌਕਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹਨ। ਇਹ ਫ਼ਿਕਰ ਕਿਸਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਬਾਦਲ, ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਜਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ (ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ) ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਚਨਬੱਧ ਲੇਖਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਵਕੀਲ, ਅਧਿਆਪਕ, ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਇਹੋ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ। ਆਉ, ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਹੈ।